

Konsekwencje prawne popełnienia plagiatu

odpowiedzialność karna

- art. 115 ust. 1 *Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*:
Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
- art. 115 ust. 2 *Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*:
Tej samej karze [grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3 – przyp. autora] podlega, kto rozpowszechnia bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie albo publicznie zniekształca taki utwór, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie.

odpowiedzialność na gruncie prawa cywilnego

- art. 78 ust. 1 *Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych* – osobie, której prawa autorskie zostały naruszone poprzez plagiat, przysługują dwa rodzaje roszczeń:
 - majątkowe: roszczenie o zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę bądź o zapłatę odpowiedniej sumy pieniędzy na wskazany przez twórcę cel społeczny;
 - niemajątkowe: roszczenie o zaniechanie naruszających dobra osobiste lub zagrażających takim naruszeniem, a w razie dopuszczenia się naruszenia – również roszczenie o usunięcie jego skutków naruszenia, w szczególności publiczne złożenie oświadczenia o odpowiedniej treści i formie.
- art. 79 ust. 1 *Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*:
Twórca może żądać od osoby, która naruszyła jego autorskie prawa majątkowe, zaniechania naruszenia, wydania uzyskanych korzyści albo zapłacenia w podwójnej, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione, potrójnej wysokości stosownego wynagrodzenia z chwili jego dochodzenia; twórca może również żądać naprawienia wyrządzonej szkody, jeżeli działanie naruszające było zawinione.

odpowiedzialność dyscyplinarna

- art. 214 ust. 4 *Prawa o szkolnictwie wyższym*:
W razie podejrzenia popełnienia przez studenta czynu polegającego na przypisaniu sobie autorstwa istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu rektor niezwłocznie poleca przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego.
- Z art. 214 ust. 5 *Prawa o szkolnictwie wyższym* wynika, że jeżeli popełnienie tego czynu jest uzasadnione, rektor (oprócz polecenia przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego) może jednocześnie zawiesić studenta w prawach studenta do czasu wydania orzeczenia przez komisję dyscyplinarną.

- art. 214 ust. 6 *Prawa o szkolnictwie wyższym*:
Jeżeli w wyniku postępowania wyjaśniającego zebrany materiał potwierdza popełnienie czynu, o którym mowa w ust. 4, rektor wstrzymuje postępowanie o nadanie tytułu zawodowego do czasu wydania orzeczenia przez komisję dyscyplinarną oraz składa zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.
- art. 193 *Prawa o szkolnictwie wyższym*:
Organ właściwy, w drodze decyzji, stwierdza nieważność postępowania w sprawie nadania tytułu zawodowego, jeżeli w pracy stanowiącej podstawę nadania tytułu zawodowego osoba ubiegająca się o ten tytuł przypisała sobie autorstwo istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu lub ustalenia naukowego.
- art. 144 ust. 3 *Prawa o szkolnictwie wyższym*:
Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające z urzędu, w szczególności w przypadku gdy nauczycielowi akademickiemu zarzuca się popełnienie czynu polegającego na:
 - 1) przywłaszczeniu sobie autorstwa albo wprowadzeniu w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania;
 - 2) rozpowszechnieniu, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego utworu w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania;
 - 3) rozpowszechnieniu, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego artystycznego wykonania albo publicznym zniekształceniu takiego utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu lub nadania;
 - 4) naruszeniu cudzych praw autorskich lub praw pokrewnych w inny sposób (...).
- art. 126 pkt 3 *Prawa o szkolnictwie wyższym*:
Rektor może rozwiązać stosunek pracy z mianowanym nauczycielem akademickim bez wypowiedzenia w przypadku dopuszczenia się:
 - a) czynu określonego w art. 115 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim (...) stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądowym,
 - b) stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej:
 - przywłaszczenia sobie autorstwa albo wprowadzenia w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania,
 - rozpowszechnienia, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego utworu w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania,
 - rozpowszechnienia, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego artystycznego wykonania albo publicznego zniekształcenia takiego utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu lub nadania,
 - innego sposobu naruszenia cudzych praw autorskich lub praw pokrewnych (...).

opracowanie: I. Miedzińska